איתיביה רבי יצחק נפחא לר' אמי °והוציא את כל הפר שיוציא את כולו ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת? אמר רב פפא בעור ובשר ופרש דכולי עלמא לא פליגי, כי פליגי בדם מר סבר דם איקרי "פר" ומר סבר דם לא איקרי "פר", אמר רב אשי מסתברא כמאן דאמר דם איקרי "פר" דכתיב °בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר" אטו בקרניה מעייל ליה אלא בדמו וקרי ליה "פר" ואידך במה הוכשר אהרן לבא אל הקדש? בפר בן בקר לחטאת ותיפוק ליה דחטאת שמתו בעליה היא *וחטאת שמתו בעליה למיתה אזלא? א"ל רבין בר רב אדא לרבא אמרי תלמידיך אמר רב עמרם חטאת צבור היא ולא למיתה אזלא *דתנן *אמר לו ר"מ והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הוא ודוחה את השבת ואת הטומאה לאו מכלל דאיכא למאן דאמר דצבור ולטעמיך דקתני *אמר לו רבי יעקב והלא פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים וחגיגה דקרבן צבור ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה מכלל דאיכא למאן דאמר דיחיד, אלא לתנא קמא קא מהדר ליה, דשמעיה דקאמר "קרבן צבור דוחה את השבת ואת הטומאה וקרבן יחיד אינו דוחה לא את השבת ולא את הטומאה" אמר לו רבי מאיר קרבן יחיד כללא הוא והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הוא ודוחין את השבת ואת הטומאה ואמר לו רבי יעקב קרבן צבור כללא הוא והלא פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים וחגיגה דקרבן צבור הוא ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה אלא *נקוט האי כללא בידך *) כל שזמנו קבוע דוחה את השבת ואת הטומאה אפילו ביחיד וכל שאין זמנו קבוע אינו דוחה לא את השבת ולא את הטומאה ואפילו בצבור איתיביה אביי *פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולם ימותו וכן שעירי עבודת כוכבים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולם ימותו דברי רבי יהודה, רבי (*אלעזר) ורבי שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה אמר ליה מאי "פר" פר העלם דבר של צבור, והא "של יוה"כ" קתני? כי קתני אשעיר *והתניא פר של יוה"כ ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולם ימותו דברי רבי יהודה רבי (*אלעזר) ורבי שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה לא תימא "שאין חטאת צבור מתה" אלא אימא "שאין חטאת השותפין מתה" ומאי נפקא מינה? דלא מייתו כהנים פר בהוראה ת"ש דבעי ר' (*אלעזר)

לדברי

והוציא את כל הפר. אלמא לאחר שחיטה פר קרי ליה: **שיוציא את כולו.** קושיא הוא כלומר לאו דאיקרי פר אלא הכי קאמר יוציא את כל הנשאר ממנו: **ואת פר החטאת.** קושיא הוא והכתיב (ויקרא טז) ואת פר החטאת גבי יום הכפורים ולאחר מתן דמו משתעי קרא להוציאם לשריפה: **בעור ובשר ופרש.** היכא דמשתעי קרא בגוף הפר שעורו ובשרו ופרשו טפין יחד כי התם כולי עלמא לא פליגי דמיקרי פר: **כי פליגי.** לגבי ביאת פנים שאינו מכניס שם אלא הדם: **במה הוכשר לבא.** מה יעשה כדי שיהא רשאי ליכנס, יביא פר חי לעזרה ויעשה עבודות שבפנים: **ותיפוק ליה.** בעיין דבעינן לעיל דעל כרחין אין אחר נכנס בשחיטתו דהא חטאת שמתו בעליה היא: **חטאת צבור היא.** הואיל ועליו ועל אחיו הכהנים בא (ועל כל קהל ישראל) דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו (ובעד כל קהל ישראל) (שם): **אמר לו רבי מאיר.** במס' תמורה (דף יד.) היא: **לאו מכלל דאיכא למאן דאמר דצבור.** לאו מכלל דשמעיה לתנא קמא דאמר דצבור היא והיינו טעמא דדחי: **אמר לו רבי יעקב.** לתנא קמא דר' מאיר תרוייהו לחד תנא קמהדרי דאמר קרבן צבור דוחה קרבן יחיד אינו דוחה: **חגיגה.** מפרש לקמיה (א) מאי טעמא קרי ליה קרבן צבור: **חביתי כהן גדול.** זמנן קבוע בכל יום כתמיד, חגיגה אין זמנה קבוע לדחות שבת שהרי יש לה תשלומין כל שבעה: **כולן ימותו.** דהויא לה חטאת שכפרו בעליה וחמש חטאות מתות 'ולד' חטאת' 'ותמורת חטאת' 'וחטאת שמתו בעליה' 'ושכפרו בעליה' 'ושעברה שנתה': **שאין חטאת צבור מתה.** וכי גמירי חמש חטאות מתות, ביחיד גמירי: **לנדבה.** לקיץ המזבח והיא קרויה נדבת צבור ובאה מן המותרות של כל "הרועות" האמורות בכל מקום: ה"ג והתניא פר יום הכפורים ושעיר יום הכפורים: **שאין חטאת שותפין מתה.** דרבי שמעון סבר חמש חטאות המתות בחד מקום אגמרינהו רחמנא למשה מה 'תמורת חטאת-מתה' ליתא בשותפות שאין קרבן השותפות עושה תמורה דכתיב ואם המר ימיר (ויקרא כז) לשון יחיד אף כולן 'אינן מתות בצבור ולא בשותפין' אפילו המטויות בהן והכי מפרש בהוריות (ו.): **ומאי נפקא מינה.** כיון דסוף סוף לאו למיתה אזיל ושפיר תריץ רב עמרם לעיל להא דקשיא לן "תיפוק לי דחטאת שמתו בעליה היא", מאי נפקא ליה לרבא לסטוקיה לרב עמרם ממאי דקרייה "חטאת צבור" ולאוקמי' "בחטאת השותפין": **דלא מייתי כהנים פר בהוראה.** כלומר בבעיין ודאי (ב) מודיקא דמתגלי בין אי איקרי 'חטאת צבור' בין אי איקרי 'חטאת השותפין' אבל לא ניחא ליה לרבא לקרותן "צבור" כדי שלא יאמרו התלמידים שאם הורו בית דין [א] של כהנים לעבור על אחת מן המצות ועשו כהנים על פיהם שיהו מביאין 'פר העלם דבר' כאחד מכל השבטים דקיימא לן (הוריות דף ה:) שבט אחד איקרי "קהל" כהנים ודאי לאו איקרו קהל אלא אותן שנטלו נחלה:

לדברי

איתיביה רבי יצחק נפחא לרבי אמי והוציא את כל הפר. הכא משמע דלמאן דאמר אפילו בדמו של פר מיקרי פר אפילו לאחר זריקה דהאי קרא לאחר זריקה איירי והא דפריך לעיל גבי פסח עד שיזרק מיבעי ליה לאו משום דלאחר זריקה לא מיקרי שה אלא משום דבתר זריקה דכבר נעשה עיקר כפרה במה יהא נמנה עליו ותו לא מיקרי בעליו: **ואת** פר החטאת ואת שעיר החטאת. והכא ליכא למימר שיוציא את כולו כל מה שנשאר מן הפר שהיה כבר דהא לא כתב כל כדכתיב בפר כהן משיח והא דלא פריך מולקח מדם הפר דהא איצטריך לכדדרשינן בפ"ב דזבחים (דף כה:) הגורס אוזן הפר ואח"כ קיבל דמו פסול שנאמר מדם הפר שהיה כבר פירוש מחיים: **חטאת** צבור היא ולאו למיתה אזלא. תימה לי אכתי תיקשה ליה נהי דלא אזלא למיתה לא רועה היא דהא ר"ש דאמר לקמן דאין חטאת צבור מתה קאמר ירעו עד שיסתאבו ונראה לי די"ש לומר דההיא רעייה דרבנן היא ולא גזור אלא כעין ההיא דלקמן דנתכפרו בעליה באחר לגמרי כיון דכוולא בה בחטאת יחיד מתה אבל הכא דלא מתו כל בעליה לגמרי שהרי אחיו הכהנים קיימין ועוד דכהן גדול אחר ממונה תחתיו דלא דמו למתו בעליה דחטאת יחיד לא גזרו: **פר** העלם של צבור ושעירי עבודת כוכבים. בכל דוכתא נקט פר לשון יחיד ושעירי עבודת כוכבים לשון רבים ותימה הוא אמאי אי כמאן דאמר בפ"ק דהוריות (דף ה.) דכל שבט ושבט מביא שעיר בעבודת כוכבים ולהכי נקט לשון רבים אם כן נימא נמי פרי העלם דבר דסבירא ליה דבשאר מצות כל שבט ושבט מביא פר ונראה לי דסבירא ליה כל שבט ושבט מביא שעיר והא דלא נקט פרי העלם דבר משום דלא פסיקא ליה דאתי למיטעי למימר דאיירי נמי בפר שמביא צבור בעבודת כוכבים וזה אינו *) דההיא עולה הוי הלכך נקט פר דלא ניתו למיטעי: **והתניא** פר של יום הכפורים ושעיר של יום הכפורים כו'. ה"ג רש"י ובספרים ישנים יש והא קתני ולהכי ל"ג ליה דהא קתני משמע והא קתני בברייתא דאיתיבן כבר וזה אינו דאי מיתני' הכי פר של יוה"כ ושעיר של יום הכפורים במאי טעי מעיקרא דשני ליה אשעיר אלא ודאי והתניא גרסינן וברייתא אחריתי היא בעלמא דתניא הכי ולאו ההיא דלעיל היא: **ונפקא** מינה דלא מייתו כהנים פר בהוראה. הא דלא קאמר דנפקא מינה להדורי אשעירים דאי קרבן צבור הוא לא מהדרינן למ"ד טומאה הותרה היא בצבור ואי דשותפין הוא מהדרינן כדמשמע בפ"ק (דף ו:) דדווקא בצבור היתר היא ותו לא לא בשל יחיד ולא בשל שותפין ורבא דהכא סבירא ליה התם טומאה היתר היא בצבור וי"ל משום דר"ש קאמר הכא אין חטאת צבור מתה וצריך להגיה נמי בדבריו אין חטאת שותפים מתה ולדידיה לא נפקא מינה מידי לענין טומאה דסבירא ליה בפרק קמא (דף ו:) טומאה דחויה היא בצבור:

לדברי

כח א מיי' פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הל' א:

כט ב מיי' פ"ז מהלכות תמידין הלכה ד ופ"ד מהל' ביאת מקדש הלכה ט:

ל ג מיי' פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הל' ג:

לא ד מיי' פ"ה מהלכות עבודת יוה"כ הלכה יג:

◆

רבינו חננאל

ופשוטה היא. ומותבינן תוב והוציא את כל הפר כו' ופריק רב פפא בעור ובשר ופרש כ"ע לא פליגי דאקרי פר כי פליגי בדם הפר. ר' חנינא ור' אמי אמרי לא אקרו פר ור"ל ור' יצחק נפ"א אמרי דם נמי אקרי פר. ואע"ג דאמר רב אשי מסתברא כמ"ד דם נמי אקרי פר הא דחו רבי חנינא ור' אמי ואמרי במה הוכשר אהרן לבא אל הקדש בפר בן בקר להבאת לעולם כדאמרי' בפר ולא בדמו של פר. ואקשינן למ"ד בפר ואפילו בדמו של פר היאך מקריבין זה הפר וכבר מת בעליו וקי"ל בחטאת שמתו בעליה למיתה אזלא ולא קריבה כלל. א"ל רבין בר רב אדא לרבה הכי אמרי תלמידיך אמר רב עמרם זה הפר חטאת צבור הוא וחטאת צבור לא (לוהלה) [אולא] למיתה אלא קריבה משום דלא אפשר שימות צבור כולו. דתנן בתמורה פרק ב' א"ר מאיר והלא פר יוה"כ וחביתי כ"ג ופסח דקרבן יחיד הן ודוחין את השבת ואת הטומאה לאו מכלל דאיכא תנא דתני דאנון קרבן צבור ואתמהינן ולטעמיך הא דתניא א"ר יעקב והלא פר העלם דבר של צבור ושעירי ע"ז וחגיגה דקרבן צבור הן ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה מכלל דאיכא תנא דתני הני דקרבן יחיד נינהו אלא ר"מ ור' יעקב תרוייהו [קמהדרי] להאי תנא דתני במתניתין במסכת תמורה יש בקרבנות הצבור מה שאין בקרבנו' היחיד. שקרבנות הצבור דוחין השבת והטומאה וקרבנות יחיד אין דוחין לא שבת ולא טומאה וא"ל ר' מאיר כללא הוא ביחיד. והרי פר יוה"כ כו'. וא"ל ר' יעקב כללא הוא בצבור. והרי פר העלם דבר של צבור כו' אלא אי שמיע לך כללא. האי כללא כל שזמנו קבוע דוחה שבת ודוחה טומאה ואפילו קרבן יחיד וכל שאין זמנו קבוע לא דחי לא שבת ולא טומאה. אפילו קרבן צבור. [איתיביה אביי] וכי (אין) [מי לא מצינו] מי ששונה כי פר יוה"כ קרבן צבור הוא. והתני פר של יוה"כ או שעיר ע"ז שאבדו כו' ר"א ור"ש אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו לנדבה. שאין חטאת צבור מתה. הנה אלו התנאים אומרים כי פר יוה"כ חטאת צבור הוא. ודחינן מאי פר פר העלם דבר של צבור כו' והתניא בהדיא פר של יוה"כ ושעיר של יוה"כ ותריצנא לא תימא שאין חטאת צבור מתה אלא תני שאין חטאת השותפין מתה. למאי נפקא מינה דלא מייתי כהנים פר בהוראה כתרסינן (בהוראת) [בהוריות]

נושא
הגדרת פר כה"ג
1. חטאת ציבור
2. חטאת יחיד
3. חטאת שותפין

מסקנה
△ - הגדרתו (פר כה"ג) כעל יחיד
▽ - אינו נחשב כעל יחיד
ר"מ/ר' יעקב

[הוריות ו: נזיר כה: תמורה טו. טז. כח:]

[במשנה ליתא ופסח לכך נ"ל דתניא משום דברייתא היא]

[תוספ' תמורה פ"א ע"ש]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חגיגה. מפרש לקמיה. נ"ב נדף נא ע"א: (ב) ד"ה דלא מייתי כו' בבעיין ודאי מודינא דמתגלי:

[תוספ' שם שבת קמז. וש"נ]

*) [עי' תוס' פסחים עו: ד"ה מ"ט]

[תוספ' פ' ג' לקמן סה. שבועות יח. הוריות ו.]

[נ"ל אלעזר]

תמורה יד.

[נ"ל אלעזר]

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה דלא מייתי כהנים וכו' ב"ד של כהנים. נ"ל ב"ד לכהנים:

---

*) [דהכיא עולה הוי ואפי' אם יביא כל שבט שעיר בע"ז פר מיהא לא מייתי הלכך נקט פר כנ"ל רש"א מת"י]

תוספות ישנים

[illegible]